

GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD
GANDHINAGAR

ધોરણ-10 માટેની નિદાન કસોટી

Subject :- સામાજિક વિજ્ઞાન (10)

Total Marks :- 80

Medium :- ગુજરાતી

Time :- 3 Hours

વિભાગ- A

પ્ર-1 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. [દરેકનો 01 ગુણ]

4

- યોગ્ય જોડકા જોડો.

(અ)

(બ)

(1) ગાંધીજીના આધ્યાત્મિક ગુરૂ

(A) રસાયણ શાસ્ત્ર

(2) બાન્ડુંગ પરિષદ

(B) ગોપાલ કૃષ્ણ ગોખલે

(3) અસીમા ચેટરજી

(C) ૨૧ જૂન

(4) વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસ

(D) શ્રીમદ રાજચંદ્ર

(E) ૫ જૂન

(F) ઈન્ડોનેશિયા

પ્ર-2 નીચેના વિધાન ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો.

3

(1) હિંદ છોડોની લડત સમયે ગાંધીજીએ પ્રજાને સૂત્ર આપ્યું “કરેંગે યા મરેંગે.”

(2) લોકસભા એ કાયમી ગૃહ છે

(3) ભારતમાં વર્ષાઋતુનો પ્રારંભ સામાન્ય રીતે કેરળ થી થાય છે

પ્ર-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં આપો.

3

(1) ઈ.સ. 1857 નાં સંગ્રામનું તાત્કાલિક કારણ કયું હતું

(2) ‘આરઝી હૂકુમતની સ્થાપના કોણે કરી?

(3) તમિલનાડુનો મુખ્ય તહેવાર કયો છે?

પ્ર-4 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો

6

(1) ક્યુબાની નાકાબંધી----- દેશે કરી.

[a] ચીને

[b] અમેરિકાએ

[c] સોવિયત યુનિયને

[d] જાપાને

(2) હોદ્દાની રૂએ રાજ્યસભાના ચેરમેન (અધ્યક્ષ) ----- હોય છે.

[a] રાજ્યપાલ

[b] રાષ્ટ્રપ્રમુખ

[c] વડાપ્રધાન

[d] ઉપરાષ્ટ્ર પ્રમુખ

(3) કર્કવૃત્ત પર સૂર્યનાં કિરણો સીધા પડે ત્યારે ભારતમાં----- ઋતુ અનુભવાય છે

[a] શીત ઋતુ

[b] ઉષ્ણ ઋતુ

[c] વર્ષા ઋતુ

[d] નિવર્તન ઋતુ

(4) હિંદુસ્તાનના વિભાજન સમયે ભારતમાં કયા અંગ્રેજ ગવર્નર જનરલ હતા ?

[a] વેલેસ્લી

[b] માઉન્ટ બેટન

[c] ડેલ્હાઉસી

[d] કોર્ન વોલીસ

(5) મફત કાનૂની સત્તા સેવા મંડળની કચેરીનું વડું મથક કયા આવેલું છે

[a] વડોદરામાં

[b] રાજકોટમાં

[c] અમદાવાદમાં

[d] ગાંધીનગરમાં

- (6) મોટેભાગે લોકો પૂરની ઘટનાને શેની સાથે જોડે છે
 [a] નદી [b] મહાસાગર [c] પર્વત [d] ટાપુ

વિભાગ- B

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો [દરેકના 02 ગુણ]
- પ્ર-5 અસહકારનું આંદોલન શા માટે મોકૂફ રાખવામાં આવ્યું 2
- પ્ર-6 નીચેના વ્યક્તિઓનો ટૂંકમાં પરિચય આપો 2
- (1) અરવિંદ ઘોષ (2) મેડમ ભિખાઇજી કામા
- અથવા
- (1) મદનલાલ ધિંગરા (2) મંગલ પાંડે
- પ્ર-7 બિન જોડાણવાદની નિતિનો અર્થ સમજાવો 2
- પ્ર-8 પારિભાષિક શબ્દો સમજાવો 2
- (1) બેવડું નાગરિકત્વ (2) લોકશાહી
- પ્ર-9 સર્વોચ્ચ અદાલતના ન્યાયાધિશની લાયકાત જણાવો. 2
- પ્ર-10 વિધાન સમજાવો:-- ભારત બિનસાંપ્રદાયિક રાજ્ય છે. 2
- પ્ર-11 વિધાન સમજાવો:-- બાળમજૂરી સજાપાત્ર ગુનો છે. 2
- પ્ર-12 મૃદાવરણીય પ્લેટો કેટલી છે? કઈ કઈ તે જણાવો. 2
- પ્ર-13 નીચેના ભૌગોલિક સ્થળોની ઓળખ આપો. 2
- (1) કર્કવૃત્ત (2) દ્વિપકલ્પ
- પ્ર-14 જંગલ વિનાશના કારણો જણાવો 2

વિભાગ- c

- નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. [દરેકના 03 ગુણ]
- પ્ર-15 જલિયાંવાલા બાગના હત્યાકાંડ વિષે જણાવો. 3
- પ્ર-16 સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના હેતુઓ જણાવો 3
- પ્ર-17 હૈદરાબાદમાં શા માટે પોલિસ પગલું ભરવામાં આવ્યું 3
- અથવા
- ઓપરેશન વિજય એટલે શું ? તે શા માટે કરવામાં આવ્યું ?
- પ્ર-18 નાગરિકના મૂળભૂત હક્કો કેટલા છે કયા કયા ? 3
- પ્ર-19 ખરડો કયદો ક્યારે બને? તે પ્રક્રિયા વર્ણવો. 3
- પ્ર-20 પશ્ચિમ ભારતના લોકોના તહેવારો, ઉત્સવો અને મેળાઓ વિશે જણાવો. 3
- અથવા
- પૂર્વ ભારતના રાજ્યો જણાવો તથા બંગાળી પુરુષો અને સ્ત્રીઓનો પહેરવેશ કેવો હોય છે
- પ્ર-21 વન્યજીવ સંરક્ષણની વિવિધ પરિયોજનાઓની ટૂંકમાં વિગત લખો 3
- પ્ર-22 જંગલોનું આર્થિક મહત્વ જણાવો 3

વિભાગ- D

- નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. [દરેકના 04 ગુણ]

પ્ર-23	દાંડીક્રય વિષે ટૂંકનોંધ લખો	4
પ્ર-24	આબોહવાની માનવજીવન પર થતી અસરો જણાવો.	4
પ્ર-25	રાષ્ટ્રપતિની લાયકાત અને કાર્યો જણાવો.	4

અથવા

લોકશાહીમાં લોકમત મેળવવા માટેના મુદ્રિત અને વિજાણું માધ્યમની જાણકારી આપો

પ્ર-26	આતંકવાદ એટલે શું? આતંકવાદની આર્થિક અસરો જણાવો	4
પ્ર-27	તમને આપેલા ભારતના રેખાંકિત નકશામાં નીચેની વિગતો દર્શાવો	4
	(i) ભારતની પ્રમાણસમય રેખા.	
	(ii) ૨૦ સે.મી. થી ઓછો વરસાદ ધરાવતો પ્રદેશ.	
	(iii) મેન્ગ્રૂ વ જ ગલો	
	(iv) ગીર અભયારણ્ય	

